

dum ²⁸²³ quoque, comitis Arnoldi ²⁸²⁴ filium, bonæ indolis adolescentem, pluresque alios suis ultima pressit. Nam post vulgi stragem immensam tam fame quam pestilentia iudicio divino patratam, lues tanta tamque indifferens per populos ubique grassari cœpit, ut nulli conditioni, sexui vel ætati parcendum fore mors minitaretur pallida, vixque vivi sufficerent ad curanda defungentium cadavera.

HIEROSOLIMITA.

IN CHRISTI NOMINE INCIPIT LIBELLUS QUI DICITUR

HIEROSOLIMITA ²⁸²⁵

Oppressione, liberatione ac restauratione sanctæ Hierosolimitanæ ²⁸²⁶ Æcclesiæ.

De ²⁸²⁷ militiæ vel expeditionis causa, quæ temporibus nostris non tam humanitus quam divinitus ordinata est Hierosolimam ex omnibus pene mundi, sed maxime occidentalium regnorum partibus tendentium, fert animus estuans aliqua prescriptis adjicere, ac per hoc auctoritati tuæ, pastor venerande (358), universoque gregi sanctorum Stephani atque Viti sub virga tua trementi satisfacere. Non enim fas arbitror, his quibus me ipsum totum debeo cum jam in majoribus obedierim, id est ab initio temporum usque ad nostrorum temporum feces diversorum chronicorum tradiciones memorabiliores pro posse et nosse digesserim, etiam hæc quæ minora sunt caritati vestræ denegare, quod esset omnino in holocausto Domini caudam cum capite non offerre. Impellit etiam in id ipsum me quorundam imprudentium immo impudentium necessaria nimis redargutio, qui vetusto — ineuntes servitium, ut *chron. a. 1099*, excitati ²⁸²⁸ scilicet in zelum — Franciam ducti sunt. ut *chron. a. 1096*. Sed enim de his altius replicemus.

Tempore Heinrici IV imperatoris Romani, etc. — linguæ periciam mitigavit, ut *chron. a. 1099*.

Anno dom. inc. 1100. Sub Godefride — damno dilatavit, ut *chron. a. 1100*.

Sequenti anno, qui est Domini 1101, visus est a nostro — vidisse testarentur, ut *chron. a. 1101*.

[Commissum est etiam — dimiserat, ²⁸²⁹ ut *chron. a. 1102*.]

Quinto dehinc anno Balduvinus rex — prescriptum cepit congregare, ut *chron. a. 1105*.

Pridie ante — esset parte, *ibid.*

His temporibus nonnulli palmati — statu narrant, ut *chron. a. 1104*.

A Inter quæ et regem Balduvinum Ruotgeri ²⁸³⁰ ducis Siciliæ filiam, Cuonradi ²⁸³¹ regis viduam (359), in matrimonium duxisse commemorant, adducen- tem sibi tantam Siculorum ac Normannorum classem, quæ Ascaloni, christiano nomini denuo infestissimæ, sufficerent a parte maris in obsidionem. Quam etiam idem rex a terra cum suis obsidens tributariam [ut prius ²⁸³²] fecit.

B Non multo post cum jam post absconsam parumper faciem suam Dominus respexisset Syon, quam olim elegerat in habitationem sibi, cepit per orbem terrarum hujusmodi gaudii semen non inmerito diffundi, fideles animæ, quæ vere filiæ sunt Hierusalem, longe lateque honorum fructuum votis impregnari, vaticinia quoque jam dudum oblivioni pene tradita, diversis ubique cordibus, linguis et vocibus iterari. *Ecce, inquit, nostris, in quos fines seculorum devenerunt, temporibus respexit Dominus Syon, et videbitur ibi in gloria sua. Respexit in oratione humilium, et non [sprevit precem eorum ²⁸³³] et cet. (I Cor. x, 11; Psal. c1, 17, 18). Misertus est civitati sanctificationis suæ Hierusalem, civitati requiei suæ (Eccli. xxxvi, 15). Gaudete gaudio omnino qui lugebatis super eam, et reliqua (Isa. lxxvi, 10).* Hæc et hujusmodi mille presagia licet per anagogen ad illam quæ sursum est matrem nostram ²⁸³⁴ Hierusalem referantur, tamen infirmioribus membris ab uberibus consolationis prescriptæ vel scribendæ potatis, pro tanti contemplatione vel participatione gaudii periculis se tradere etiam hystorialiter practica discursione cohortantur. Scimus, hominem verbi gratia, qui canticum illud *Lætatus sum cum alleluia* se in visione fatetur audisse, seque ipsum vocibus canentium succinuisse ac per hoc in tan-

VARIÆ LECTIONES.

²⁸²³ arnolfum E2. arnoldum 10. ²⁸²⁴ arnolphi E2. ²⁸²⁵ Hierosolita corr. Hierosolimita H1. ²⁸²⁶ Hierosolitanæ H1. ²⁸²⁷ D. hanc narrationem his incipit quæ in chronico a. 1096. leguntur: Welfo — Franciam ducti sunt, postea vero cum chronico a. 1099. pergit: Hic de militiæ etc. ²⁸²⁸ excitati — replicemus desunt hoc loco D., sed pleraque — ducti sunt jam supraleuntur. (cf. n. i.) ²⁸²⁹ Hæc desunt H., leguntur h. l. in D. ²⁸³⁰ rutgeri D1. ²⁸³¹ chunradi D1. ²⁸³² ut p. desunt H. ²⁸³³ Hæc desunt H. ²⁸³⁴ deest D.

NOTÆ.

(358) Erkembertum abbatem Corbeisensem alloquitur.

(359) V supra Chron. a. 1099.

tum ad eandem peregrinationem animatum, uti nullam spiritus ejus requiem haberet, donec per multas tribulationes corporali presentia ubi steterunt pedes Domini pertingens adoraret. Nec mirandum sed venerandum, post ablata saxa duriora cordium ethnicorum scandala, de via Domini catholicam unanimiter æcclesiam ad fontem sui exortus et ad cunabula primitivæ suæ institutionis ac specialem veri panis domum nova pœnitentiæ via contendere; quam constat olim preciosa quæque sua membra per eandem viam non neci tantum, sed etiam omnigenis paganorum ludibriis ut oves occisionis exposuisse. Ex eisdem Christi confessoribus pauci qui supersunt testari solent, quod recordari miserabile est, nec passum se pedis inter idolatras gratis consecutos, quanto minus victuum vel hospiciorum solamina. De tormentis inauditis et innumeris, quæ pro auri exactione passi sunt, quis satis scribere queat; quibus mors utique amarissima pro lucro, vita pro cruce erat? Sed ut ad nostra redeamus tempora — quod enim scimus loquimur, et quod vidimus testamur — nondum desunt illo in stadio, quamvis plana jam via, currentibus in absolutionem culparum martyrii bravia, pericula scilicet latronum, pericula fluminum, pericula maris, solitudinis, famis et sitis, estus et egritudinis, aliaque mille peregrinationis incommoda, inexpertis vix credibilia. Dant fidem dictis nostris tot per eandem stratam strata Christi cruciferorum capitibus ablatis cadavera, qui latrocinantibus ibidem invasi pagani, in modum crucis contra orientem terræ protensi, calicem Christi bibisse cernuntur, inter orationum pro quibus peregrinabantur vota. Quapropter cessent necesse est quidam deliciarum vinculis irretiti, crucem post Christum, quamvis in angaria cum Symone, portantibus inproperare, cur ipsum iter, utpote nusquam divinis legibus indictum, vicio dumtaxat mobilitatis assequantur; cum ipsi se potius incorrigibiles, dum vias Domini duras non appetunt, detractionibus venenata lingua testentur. Nos autem quid hos nisi vere martyres credamus, quibus mundus crucifixus, et ipsi mundo. Crucis se signo ad tot cruciatus insigniunt, et de multis paucissimi idemque palmati quasi victores

mortis redeunt. Nec desunt jam eandem terram repromissionis incolentibus cotidiana martyria, ultro-neum videlicet exilium, absentia parentum, penuria rerum, incursiones, latrocinia, timor continuus, et insidiæ barbarorum, infinitiva bella cum regnis Persarum vel Babyloniorum. Econtra in dies excutiens se de pulvere filla Syon, Hierosolimitana nimirum æcclesia, canticum novum dilecto suo, qui secum mirabilia fecit, cantare non cessat: *Secundum multitudinem*, inquit, *dolorum meorum in corde meo consolationes tuæ letificaverunt animam meam* (Psal. xciii, 19). Nam inter hæc exercitia sacra loca ab inveteratis paganorum spurcitiis muntantur, æcclesiæ destructæ restaurantur, episcopia vel cenobia per regiones pristinis in locis instituntur, civitates et castella muniuntur, portus et mercatus olim desolati populosis conventibus jocundantur, etiam et agricolis, vinitoribus et pastoribus officia sua conceduntur, et quod omnibus excellit beneficiis temporalibus, cælestis ignis in resurrectione Christi annum karisma ministratur usibus humanis. Venit etiam in manus nostras, quod jam per totum orbem disseminatum credimus, exemplar cujusdam epistolæ, quam Gabrielem archangelum ex persona Salvatoris nostri ipsi æcclesiæ et per illam omnibus æcclesiis missam referunt attulisse, quæ sicut multos prevaricatoribus intentat minarum terrores, ita conversis solitas divinæ elementæ non denegat consolationes. Ergo tanta per multitudines miserationum Domini super Hierusalem orta gloria ejus oportet, ut universæ tribus terræ, memores quod olim salvatio de monte Syon venerit mundo, sicuti dudum lugebant filiationis affectu super eam, ita nunc eidem primitivæ matri congau-deant et sacientur ab uberibus consolationis ejus, illuc ascendentes a solis ortu et occasu, ab aquilone et mari, ad confitendum procul dubio modis omnibus nomini Domini nostri Jesu Christi, qui locum eundem, quod salva tamen fide dici liceat, plus quam ipsum paradysum terrestrem consecravit incarnatione, miraculis, passione, resurrectione et ascensione sua; cujus nomen et misericordiam cuncta predicent et glorificent seculorum secula. Amen.

EXPLICIT 2835.

VARIÆ LECTIONES.

2835 deest. El. 2.

EKKEHARDI

EPISTOLA AD ERKEMBERTUM.

(Vide supra col. 449.)